

Guia docent de l'assignatura "Obstetrícia i Ginecologia"

Codi: 102937

Crèdits ECTS: 8

Titulació	Pla	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	960 – Graduat en Medicina	OB	4	Anual 2022-23

Contacte

Nom: Antonio Gil Moreno

Email: agil@vhebron.net/antonioimma@yahoo.es

Antonio.Gil@vallhebron.cat

Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català/castellà

Algun grup en català: Sí

Algun grup en anglès: No

Algun grup en castellà: Sí

Teoria (50 hores) Horari: 12:00 -13:00 hores. Obligatòries

Ginecologia General, Ginecologia Oncològica i Patologia Mamària

1.- Presentació de l'assignatura. Anatomia de l'aparell genital femení. Malalties de la vulva: degeneratives i atrofiques. Tumors benignes. Lesions premalignes. Casos clínics.

Dra. C. Centeno / Prof. A. Gil Moreno

13 – setembre 2022

2. Malalties de la vulva: tumors malignes. Casos clínics.

Prof. A. Gil Moreno

14 – setembre 2022

3.- Malalties de transmissió sexual. Vulvovaginitis. Casos clínics.

Dr. J. de la Torre

20 – setembre 2022

4.- Malaltia inflamatòria pelviana. Abscés tubo-ovàric. Dismenorrea. Tuberculosis genital. Casos clínics.

Elena Suárez

21 – setembre 2022

5.- Patologia del sòl pelvià 1: Prolapse genital. Classificació; tipus i grau dels prolapses genitals. Clínica i diagnòstic del prolapse genital. Factors de risc. Opcions terapèutiques. Fístules urinàries. Casos clínics.

Dr. J.L. Poza

27 – setembre 2022

6. Patologia del sòl pelvià 2: Incontinència urinària en la dona. La qualitat de vida en les disfuncions del sòl pelvià. Anatomia del diafragma pelvià i urogenital. Tipus d'incontinència urinària. Fisiopatologia. Test diagnòstics. Tractaments mèdics i quirúrgics. Casos clínics.

Dr. J.L. Poza

28 – setembre 2022

7.- Patologia benigne del coll uterí: Citologia, colposcòpia. Traumatismes i tumors. Displàsia i càncer "in situ". CIN. Casos clínics.

Dra. C. Centeno

4 – octubre 2022

8.- Càncer invasor del coll uterí: etiologia. Freqüència. Anatomia patològica. Graus d'extensió. Clínica i tractament. Altres tumors malignes del coll uterí. Casos clínics.

Prof. A. Gil Moreno

11 – octubre 2022

9.- Patologia endometrial benigna i premaligna. Miomatosi uterina. Altres tumors benignes del cos uterí. Casos clínics.

Dra Sabina Salicrú

18 – octubre 2022

10.- Patologia maligna del cos uterí. Càncer d'endometri. Casos clínics.

Prof. A. Gil Moreno
19 – octubre 2022

11. Sarcomes en Ginecologia. Tumors de la vagina. Tumors rars.

Prof. A. Gil Moreno
25 – octubre 2022

12. Tumors benignes de l'ovari, masa annexial, diagnòstic i esquema terapèutic.

Dra. Silvia Cabrera
26 – octubre 2022

13. Bases moleculars del càncer ginecològic.

Dra. E. Colas/Prof. A. Gil Moreno
2 – novembre 2022

14.-Tumors ovàrics I: Classificació. Anatomia patològica. Casos clínics.

Dr JL Sánchez Iglesias
3 – novembre 2022. OJO: ES CLASE A LAS 13H

15.-Tumors ovàrics II: Evolució. Clínica. Complicacions. Diagnòstic. Tractament dels tumors d'ovari. Càncer de trompa i peritoneal primari. Casos clínics.

Dra. A. Pérez
8 – novembre 2022

16.- Patologia Mamària I. Anatomia de la mama i de l'axil-la. Fisiologia de la mama. Hipertròfia mamària. Mastodínia. Adenosi i malaltia fibroquística de la mama. Tumors benignes de la mama. Casos clínics.

Dr. M. Espinosa
09– novembre 2022

17.- Patologia Mamària II. Càncer de mama. Epidemiologia. Factors de risc. Clínica. Classificació.

Dr. J. de la Torre
15 – novembre 2022

18.- Patologia Mamària III. Diagnòstic i tractament. Casos clínics.

Dr. M. Espinosa
16 – novembre 2022

19.- Oncologia mèdica en Ginecologia Oncològica i Patologia Mamària. Tractament.

Dra. Fariñas / Dra. Saura/Dr A. Gil-Moreno
17– novembre 2022

Endocrinologia ginecològica. Medicina de la reproducció

20.- Determinisme sexual i diferenciació sexual. Embriologia de l'aparell genital. Desenvolupament sexual diferent.

Dr. S. Salicrú
22 – novembre 2022

21.- Amenorrea hipotàlem-hipofisària. Hiperprolactinèmies. Amenorrea ovàrica i uterina. Diagrama diagnòstic. Casos clínics.

Dr. J. Herrero
23 – novembre 2022

22.- Pubertat. Menarquia. Patologia de la pubertat. Adolescència. Casos clínics.

Dra. S. Cabrera
24 – novembre 2022

23.- Climateri. Menopausa. Patologia del climateri. Casos clínics.

Dr. J. De la Torre
29 – novembre 2022

24.- Hemorragia uterina anòmala/hemorragia menstrual abundant. Casos clínics.

Dra. A. Pérez
30 – novembre 2022

25.- Virilització i hirsutisme. Síndrome dels ovaris polimicroquístics. Casos clínics.

Dra. S. Cabrera
01– desembre 2022

FIN PRIMER PARCIAL

26. Planificació Familiar. Mètodes de barrera. Hormonals. DIU. Mètodes irreversibles. Casos Clínics.

Dra. Sabina Salicrú

13 – desembre 2022

27.-Síndrome premenstrual. Dolor relacionat o no amb el cicle. Endometriosi. Adenomiosi. Casos clínics.

Dra. Elena Suárez/Prof. A. Gil Moreno

15 – desembre 2022

28.- Esterilitat i infertilitat conjugal. Tècniques de reproducció assistida.

Dr. J. Herrero

15 – febrer 2023

Fisiologia de la gestació

29.- Gametogènesi. Fertilització. Transport i anidació. Primeres etapes del seu desenvolupament. Placentació. Desenvolupament i creixement del Trofoblast.

Dr. J. Herrero

16 – febrer 2023

30.- Circulació placentària. Membranes ovulars. Cordó umbilical. Líquid amniòtic. Circulació fetal. Unitat feto-placentària: Intercanvis a nivell de la placenta. Endocrinologia de la unitat feto-placentària. La placentació normal i patològica i les seves implicacions en Obstetrícia (PE, RCIU, acretisme..)

Dra. E. Carreras

22 – febrer 2023

31.- Diagnòstic de la gestació. Modificacions fisiològiques de l'organisme matern en la gestació.

Dra. M. Goya

23 – febrer 2023

32. Tècniques complementàries en la gestació: mitjans per controlar l'evolució de la gestació normal i patològica. Clínics. Ecografia. RM. Amniocentesi (no dx prenatal). Registres cardiotogràfics antenatals.

Dra. Ma. A. Sánchez

1 – març 2023

33.- Diagnòstic prenatal. Tècniques diagnòstiques. Casos clínics.

Dra. Ma. A. Sánchez

2 – març 2023

34.- Durada de la gestació. Inici del part. Períodes del part. Casos clínics.

Dra. M.T. Higuera Sanz

8 – març 2023

35.- Inducció del part. Indicacions y mètodes actuals. Deslliurament. Puerperi normal. Alletament.

Dra. Maia Brik

9 – març 2023

Patologia de la gestació

36.- Avortament: diferents tipus. Etiologia. Avortament recurrent. Abordatge terapèutic de l'avortament recurrent. Clínica. Casos clínics.

Dra E. Carreras

15 – març 2023

37.- Gestació ectòpica. Diagnòstic ecogràfic de gestació ectòpica. Maneig mèdic i quirúrgic. Indicacions. Casos clínics

Dra. E. Carreras

16 – març 2023

38.- Malaltia trofoblàstica. Citogenètica. Clínica. Diagnòstic i tractament.

Dr. J. de la Torre

22 – març 2023

39.- Gestació i part múltiple. Casos clínics

Dra. M. Goya

23 – març 2023

40.- Malaltia hipertensiva. Concepte. Preeclampsia. Fisiopatologia de la PE. Diagnòstic. Predicció i prevenció. Tractament. HTA crònica i hipertensió gestacional. Casos clínics.

Dr. M. Mendoza

29 – març 2023

41.- Part preterme. Etiologia. Diagnòstic. Prevenció i terapèutica. Maduració pulmonar i neuroprotecció. Via del part en el fetus preterme. Casos clínics.

Dra. M. Goya

30 – març 2023

42.- Rotura prematura de les membranes ovulars. Corioamnionitis. Casos clínics.

Dra. M. Goya

12 – abril 2023

43.- Retard del creixement intrauterí. Causes, diagnòstic i seguiment . RCIU precoç i tardana. Decisió del moment del part. Via del part. Fetus PEG. Casos clínics.

Dra. M.T. Higuera

13 – abril 2023

44.- Isoimmunització. Hidrops fetal. Part postterme. Mort fetal avantpart.

Dr. Ma. A. Sánchez

19 – abril 2023

45.- Malalties maternes que compliquen la gestació I. Diabetis. Malalties del tiroides. Casos clínics.

Dra. M. Goya

20 – abril 2023

46. Malalties maternes que compliquen la gestació II. Anèmia. Malalties autoimmunes més comuns. Malaltia tromboembòlica venosa. Casos clínics.

Dra. Maia Brik

26 – abril 2023

47.- Malalties maternes que compliquen la gestació III. Gestació en la dona d'edat avançada. Malalties infeccioses i la seva repercussió sobre l'embrió, el fetus i el nadó. Síndrome de TORCH: infeccions urinàries (bacteriuria asimptomàtica, ITU recurrent en gestant i PNA). Casos clínics.

Dra. Ma. A. Sánchez

27 – abril 2023

48. Malalties maternes que compliquen la gestació IV. Malalties digestives: hiperemesi gravídica, malalties inflamatories intestinals. Algunes malalties infeccioses i la seva repercussió sobre l'embrió, el fetus i el nadó: VIH, Zika, Hepatitis, malaltia de Chagas.

Dra. A. Suy

3 – maig 2023

Patologia del part i del puerperi

49.- Retenció placentària. Inversió uterina. Hemorràgia postpart. Placenta àcreta. Casos clínics.

Dra. A. Suy

4 – maig 2023

50.- Patologia del puerperi. Infecció puerperal: infeccions urinàries, mastitis, endometritis, infecció ferida operatòria en la cesària. Tromboflebitis pelviana sèptica. Casos clínics.

Dra. A. Suy

10 – maig 2023

Seminaris especialitzats (20 hores)

SEMINARIS DE 4rt CURS GRAU MEDICINA

GINECOLOGIA. (horari de 15:00 a 16:00 hores). Casos clínics. Obligatori

1. Història clínica de ginecologia. Grans síndromes ginecològics. Història clínica i exploració general ginecològica. L'interrogatori com a base del diagnòstic. Exploracions complementàries.

Dra. S. Salicrú

3 dies – 14-15-16 – setembre 2022

2. Alteracions menstruals. Diagnòstic diferencial. Esquema d'estudi. Amenorrees.
Dra. S. Cabrera

3 dies – 19-20-21 – setembre 2022

3. Diagnòstic precoç del càncer genital. Prevenció. Citologia i colposcòpia. HPV i càncer cervical.
Vulvoscòpia.

Dra. C. Centeno

3 dies 27-28 – setembre i 4 octubre 2022

4. Infeccions en ginecologia. MTS i vulvovaginitis. Infeccions vaginals. Estudi del flux. Examen en fresc.
Dra. A Pérez

3 dies 7-10-11 – octubre 2022

5. Cirurgia ginecològica. La histerectomia. L'annexectomia. Bases de la cirurgia vaginal

Dr. JL Poza

3 dies 13-17-18 – octubre 2022

6. Tècniques de cirurgia mínimament invasiva a Ginecologia i Ginecologia Oncològica. Conceptes
generals i bases. Indicacions. Robòtica

Prof. A Gil Moreno

3 dies 20-21-25 – octubre 2022

7. Casos clínics de patologia mamària

Dr. M. Espinosa

3 dies 26-27-28 octubre 2022

8. Urologia ginecològica. Estudis urodinàmics.

Dra. E. Vila

3 dies 7-8-9 novembre 2022

9. Anticoncepció. Dispositius intrauterins. Oclusió tubàrica. Anticoncepció d'emergència o postcoital.

Dr. J. de la Torre

3 dies 11-14-15 – novembre 2022

10. Casos clínics en Ginecologia Oncològica

Dr. JL Sánchez Iglesias

3 dies 22-24-28 novembre 2022

OBSTETRICIA (horari de 15:00 a 16:00 hores) Casos clínics. Obligatori

1. Història clínica d'obstetrícia. Protocol d'atenció prenatal en consulta externa (nº visites / clínics /
analítics / exploracions complementàries). Casos clínics.

Dr. Manel Mendoza

3 dies 13-14-15 2023

2. Esterilitat i infertilitat. Esquema funcional.

Dr. J. Herrero

3 dies 20-22-23 febrer 2023

3. Ecografia bàsica i el seu objectiu en la gestació. Indicacions segons el trimestre. Doppler fetoplacentari.
¿Per què és útil? Perfil biofísic. Casos clínics.

Dra. I. Calero

3 dies 6-8-9 de març 2023

4. Assessorament reproductiu. Interrupció voluntària de l'embaràs.

Dra. M. A. Sánchez

3 dies 14-15-21 – març 2023

5. Medicina fetal. Aspectes actuals i de futur. Casos clínics.

Dra. S. Arévalo

3 dies 28-29-30 – març 2023

6. Fàrmacs i embaràs

Dra. Lina Camacho

3 dies 11-12-13 abril 2023

7. Control del benestar intrapart. Patiment fetal. Monitorització biofísica i bioquímica en el part. Control de la FCF. Control del pH fetal. Diagnòstic i tractament. Casos clínics.

Dra. A. Suy

3 dies 17-18-19 – abril 2023

8. Situacions d'urgència durant la gestació. Criteris d'urgència materna. Criteris d'urgència fetal. Enfocament general. Casos clínics.

Dra. M T. Higuera Sanz

3 dies 20-24-25 – abril 2023

9. Assistència al part normal. Part distòcic. Presentació de natges i part instrumentat. Tocurgia en obstetrícia. Vacuum, espàtules i fòrceps. Indicacions i contraindicacions. Complicacions: Esquinços obstètrics. Ruptura uterina. La cesària. Tècniques. Indicacions. Complicacions. Casos clínics.

Dra T Higuera

3 dies 26-27 abril i 2 de maig 2023

10. Cardiopaties congènites i adquirides. Obesitat i embaràs.

Dra Maria Goya

3 dies 3-4-8 – maig 2023

Pràctiques clíniques assistencials (20 hores)

Las pràctiques es faran bàsicament als dispensaris de Ginecologia i d'Obstetrícia, als quiròfans de l'Hospital Materno-Infantil i als quiròfans de l'Hospital General, a les sales d'hospitalització i a les Sales de Parts i sales d'urgències (2 guàrdies incorporant-se als equips de guàrdia, en grups de 2 alumnes).

Durant les guàrdies hauran de fer:

- Una història clínica ginecològica/obstètrica
- Exploració ginecològica i obstètrica (Maniobres de Leopold, Auscultació fetal, Tacte vaginal per comprovar la dilatació cervical, Presentació fetal, Valoració pèlvica
- Ajudar a fer un part normal

Així passaran en grups, durant dues setmanes, i per cada una de les següents àrees:

- Dispensari Ginecologia General i Sól Pelvià
- Dispensari d'Endoscopia Ginecològica (Laparoscòpia/Histeroscòpia)
- Dispensari de Ginecologia Oncològica y Patologia del Tracte Genital Inferior (LAC)
- Dispensari de Patologia Mamària
- Dispensari d'Alt Risc Obstètric
- Dispensari de Diagnòstic Prenatal
- Gabinets d'ecografia Ginecològica i Obstètrica
- Quiròfans diferents de Ginecologia
- Dispensari de planificació familiar i endocrinologia
- Dispensari d'esterilitat
- Sala d'hospitalització

Metodologia

Aquesta guia descriu el marc, continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries (UDDHH), que ho explicaran a través de les seves pàgines web i el primer dia de classe de cada assignatura, a través del professors responsables de l'assignatura a les UDDHH.

Pel curs 2021-2022, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDDHH són:

Departament(s) responsable(s): Departament de Pediatria, de Obstetrícia i Ginecologia i de Medicina Preventiva i Salut Pública. Responsables UDDHH

UDHVH (Vall d'Hebron): Antonio Gil-Moreno: agil@vhebron.net; antonioimma@yahoo.es; Antonio.Gil@vallhebron.cat (tef: 3217, 3066)

Secretari: Juan José López: jjlopez@vhebron.net

Activitats formatives

Activitat	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides o supervisades (45%)	90 hores	3.6	
Classes magistrals (TE)	50	2	Ja definits en el contingut
Seminaris especialitzats (tipologia SESP)	20	0.8	
Pràctiques clíniques assistencials	30	1.2	Comprendre el mecanisme de l'embaràs i part normal, i és capaç de demanar els controls gestacionals normals i de risc, comprendre una ecografia bàsica i assistir a un part normal en cas d'urgència. Conèixer els protocols d'assistència a la pacient menopàusica així com els protocols bàsics d'esterilitat i el procés de reproducció assistida. Comprendre els protocols d'assistència a la pacient amb patologia ginecològica benigna i maligna (ginecològica i mamària): ser capaç d'atendre una pacient amb patologia d'urgència com una metrorràgia. Comprendre les tècniques quirúrgiques més freqüents en Ginecologia: histeroscòpia, laparoscòpia, cirurgia del sòl pelvià, cirurgia dels miomes uterins, oncologia ginecològica i mamària.
Tipus: Avaluació (5%) Presentació de treballs finals	10	0.4	Avaluació final. Anamnesi, orientació diagnòstica, exploracions complementàries, tractament i detecció de necessitats mèdiques i afectives per part del pacient
Tipus: Autònomes (50%)	110 hores	4.4	
Lectura comprensiva de textos	10	0.4	Adquirir la capacitat d'autoaprenentatge autònom desenvolupant aquells conceptes de més interès de les patologies obstètriques i ginecològiques. Es pretén a més a més que l'alumne sigui capaç d'avaluar els casos clínics en funció dels coneixements i habilitats intel·lectuals adquirides però també des del punt de vista afectiu, tenint presents les necessitats de les pacients
Estudi, realització d'esquemes, assimilació conceptual	60	2.4	
Preparació d'una presentació pública amb suport TIC	20	0.8	Contrastar la resolució de casos entre un grup d'alumnes analitzant els coneixements adquirits de manera autònoma per cada un. Per altre banda és objectiu d'aquesta activitat aconseguir els objectius docents afectius de treball en equip. Dissenyar presentacions individuals

Avaluació

El sistema d'avaluació de l'adquisició de les competències per a aquesta matèria s'organitza en dos mòduls:

- Mòdul teòric:

-Sistema d'avaluació: primer i segon parcial tipus test, i prova final (escrita en forma de preguntes curtes i/o tipus test). Es programaran exàmens teòrics parcials de caire eliminatori quan la nota obtinguda sigui superior a 5.

-Pes en la qualificació global: 80%

- Mòdul expositiu de treballs, seminaris i part pràctica.

D'acord amb les particularitats de cada Unitat Docents i assignatura, les pràctiques/seminaris es podran avaluar de forma continuada. L'avaluació continuada s'especificarà en el programa de cada UDDHH.

Seminaris (aprox. 20% de les preguntes test): Proves de tipus test i/o preguntes de desenvolupament sobre els casos treballats als seminaris (preguntes incorporades als exàmens parcials i final).

-Treballs (10%): Avaluació de la qualitat i claredat expositiva.

Pràctiques: L'assistència a les pràctiques és obligatòria per accedir als exàmens

Cada alumne haurà de :

- Redactar una història clínica
- Realitzar una exploració ginecològica

- Visualització amb espèculum
- Tacte vaginal
- Exploració mamària
- Ser ajudant d'una intervenció petita:
 - Legrat
 - Laparoscòpia
 - Desbridament de Bartholinitis, etc.
- Ser observador/ajudant de al menys una intervenció major:
 - Histerectomia
 - Mastectomia
 - Cirurgia oncològica
 - Plàsties vaginals, etc.

Al finalitzar el període de pràctiques, l'estudiant haurà de redactar un informe amb la història i l'exploració que ell mateix haurà fet, així com un resum de la seva activitat, que estarà confirmada pel seu tutor. Aquest informe s'enviarà a la Secretària del Servei (Juan José López Bernal i/o Glòria Rojas Morón: jlopez@vhebron.net; grojasm8@gmail.com) L'entrega del resum és obligatori per poder accedir a l'examen de l'assignatura.

Qualificació final

La qualificació final és el **promig ponderat** dels coneixements teòrics (80%) i de l'avaluació clínica com assistència obligatòria a classes teòriques, seminaris i pràctiques (10%) i presentació d'un treball de pràctiques (10%).

L'estudiant que no hagi aprovat els parcials i/o no hagi superat les pràctiques, es podrà presentar a la prova final, però es necessita l'assistència a pràctiques.

Activitats d'avaluació (5%= 10 hores)

Activitat	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Exàmens teòrics	80%	5		Es programaran exàmens teòrics parcials de caire eliminatori quan la nota obtinguda sigui superior a 5 .
Seminaris	20% (del 80% total anterior)	2		Presentació individual d' un caso clínic i valoració pel tutor i 1 professor. Anamnesi, orientació diagnòstica, exploracions complementàries, tractament i detecció de necessitats mèdiques i afectives per part del pacient.
Treball	10%	2		Presentació individual d' un caso clínic
Avaluació clínica com assistència obligatòria a classes teòriques, seminaris i pràctiques	10%	1		

Calendari d'exàmens

Codi	Assignatura	1rP	2nP	Final	
102937	OG	Obstetrícia i Ginecologia	19-desembre 2022 (9h)	23-juny 2023 (9h)	6-juliol 2023 (9h)
Horari			09:00 hores	09:00 hores	09:00 hores

Bibliografia

Bibliografia específica

- 1 be - Manual de Obstetrícia y Ginecología. Cabero Roura LI, Saldívar Rodríguez D, Gil-Moreno A, (eds). Editorial Ergon, Madrid; 2016.
- 2 be - Tratado de Ginecología, Obstetrícia y Medicina de la Reproducción. 2 tomos.

Luis Cabero Roura.
Editorial Médica Panamericana.

- 3 be - Hysterectomy.
Ibrahim Alkatout, Liselotte Mettler
Editorial Springer 2018. ISBN 978-3-319-22496-1 ISBN 978-3-319-22497-8 (eBook)
DOI 10.1007/978-3-319-22497-8
- 4 be - Teetbook of Gynecologic Robotic Surgery
Alaa El-Ghobashy, Thomas Ind,Jan Persson, Javier F. Magrina
Editorial Springer 2018. ISBN 978-3-319-63428-9 ISBN 978-3-319-63429-6 (eBook)
<https://doi.org/10.1007/978-3-319-63429-6>